

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 1 nr. 4

juni 2004

Verlang niet dat alles zoo geschiede als gij wilt.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" Rotterdamseweg 53 - 55 tel. 078-612 5681 www.swaen.net
tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

www.swaen.net

Bij het ontwikkelen van swaen.net is uitgegaan van een zo logisch mogelijke indeling teneinde de toegankelijkheid optimaal te houden. Bezoekers van de site moeten niet te lang zoeken naar een onderwerp.

Om te beginnen is uitgegaan van zeven hoofdingangen:

- * Actueel
- * Archeologie
- * Genealogie
- * Geschiedenis Zwijndrecht
- * Het Museum
- * Historische Vereniging
- * Fotoarchief

Daaronder waaieren de onderwerpen verder uit. Het meest uitgebreid is het kopje "Geschiedenis Zwijndrecht":

- * Algemeen
- * Bedrijvigheden
- * Bijzondere perioden
- * Burgemeesters
- * Heerlijkheid Meerdervoort
- * Kasteel Develstein
- * Klooster Eemstein
- * Kunst
- * Monumenten (waaronder ook "Verdwenen "monumenten")
- * Verkeer en vervoer
- * Voormalige gemeenten

Ook die punten worden weer onderverdeeld.

Het vermelde "Fotoarchief" is nog niet toegankelijk. Uiteindelijk komen hier zo'n drieduizend foto's (alleen te zien, niet te downloaden). Zover zijn we echter nog niet. Afhankelijk van de tijd en de financiën wordt dit zo snel mogelijk gerealiseerd.

Vergulde Swaen zwemt internet op

Sinds donderdag 13 mei half vijf is de Zwijndrechtse geschiedenis officieel onderdeel van het wereldwijde web. Op dat tijdstip nam Piet van Rietschoten met een symbolische handeling de nieuwe internetsite in gebruik: www.swaen.net.

Maanden van voorbereiding gingen vooraf aan het totstandkomen van de site. Het begon heel simpel, als een informatief stukje over de Historische Vereniging en de openingstijden van de oudheidkamer, maar al gauw groeide het geheel uit tot een uitgebreid overzicht van museum, vereniging en zwijndrechtse historie.

Via internet zijn ruim honderd pagina's en ruim tweehonderd foto's te raadplegen.

Behalve de lokale geschiedenis staan er heel veel wetenswaardigheden op over de burgemeesters die Zwijndrecht dienden, de (verdwenen) monumenten, de Zwijndrechtse Nieuwlichters, de exposities van De Vergulde Swaen, de bedrijvigheden ter plaatse, de Beeldenroute, te veel eigenlijk om op te noemen.

Inhoudelijk is de honderdveertien pagina's tellende internetsite ontwikkeld en samengesteld door Marcel Deelen. Het technisch inhoudelijke gedeelte is verzorgd door de inmiddels in Finland wonende kunstenaar en webmaster Lucien den Arend. Met zijn ruime ervaring op dit gebied maakt en onderhoudt hij sinds 1997 ondermeer sites voor (uiteraard) hemzelf, het beeldenpark, de stichting Kezban, tientallen collega kunstenaars, galleries, musea en bedrijven in binnen- en buitenland.

De lancering van de site geschiedde in aanwezigheid van het bestuur van de HVZ en nog enkele genodigden. Het gemeentebestuur zond een prachtig boeket.

Gebruik gelagkamer

In de krant stond eind mei een artikel over het gebruik van onze gelagkamer door derden. Hierin werden de feiten wat onzorgvuldig weergegeven. Kort en goed komt het er in ieder geval op neer dat het gebruik van de gelagkamer ondersteunend dient te zijn aan een museumbezoek danwel het volgen van een historische lezing/presentatie. Dat is voor ons geen probleem, we zijn een oudheidkamer en er is voldoende materiaal. Bovendien beantwoordt de opzet aan de oorspronkelijke doelstelling: het levend houden van de Zwijndrechtse geschiedenis, waarbij de gelagkamer een ondersteunende functie heeft.

Gasten zijn dus nog steeds van harte welkom, zowel individueel als in groepsverband, en een bezoek aan de oudheidkamer zal enkel nog interessanter en onvergetelijker worden!
Piet van Rietschoten

Bestuursleden HVZ

Dagelijks Bestuur:

Pieter A. van Rietschoten, Rotterdamseweg 187, 3332 AH, tel. 6123384, voorzitter.
Clement J. Blacquière, Volgerland 4. 3332 KS, tel. 6122294, secretaris.
Coen H.J.K. Boot, Welhorst 47, 3332 RP, tel. 6126391, penningmeester.

Overige bestuursleden:

Ada A. Boshuizen, Koninginneweg 36, 3331 CE, tel. 6126167.
Marcel J.A. Deelen, Koninginneweg 30, 3331 CE, tel. 6128905.
Daan Groeneveld, Burg de Bruinelaan 16, 3331 AE, tel. 6123273.
Pieter Taselaar, Langeweg 262, 3332 AP, tel. 6104654.

Contactpersonen:

Archeologie: Alexandre van den Berg.
Genealogie: Marja van Twist.
Exposities: Marcel Deelen.
Reserveringen: Daan Groeneveld.
Infowinkel: Coen Boot.

Telefonisch te bereiken via 078-6125681:
Internetadres: www.swaen.net
De Vergulde Swaen, Rotterdamseweg 53-55, 3332 AC Zwijndrecht.

Openingstijden De Vergulde Swaen:

Woensdag 10.00 - 16.00 uur.
Zaterdag 10.00 - 16.00 uur.
Zondag 13.00 - 16.00 uur.

Vrijwilligers

Regelmatig wordt "onze Swaen" verrijkt met nieuwe vrijwilligers. Dit kan zijn voor werk in de gelagkamer, bij de balie, voor schoonmaakwerk, voor (onderhouds)klusjes, voor inventarisatiewerk, voor rondleidingen of voor restauraties. Wie in een gezellig gebouw iets wil doen met gemotiveerde mensen, en een uurtje "over" heeft, is van harte welkom eens te komen praten.

Luiken expositieruimte klaar voor tentoonstelling

Tussen de Winterexpositie en de nu lopende kunstexpositie was een ruimere tijd dan gebruikelijk. Reden hiervoor was dat onze onderhoudsploeg, en dan met name onze hofschilder Daan Groeneveld, voorzetramen zou plaatsen en de luiken in een nieuw verfje wilde zetten. Slechte ventilatie was de oorzaak van het afbladderen. In de amper twee weken die er beschikbaar stonden, is de raampartij alleszins representatief gemaakt. Zo waren de luiken niet alleen klaar voor de nieuwe tentoonstelling, ze zijn ook zelf klaar voor tentoonstelling. Kijkt u er eens extra naar.

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen vier maanden zijn twee glas-in-loodramen van de Broedertrouw, twee drinkglazen van Zwijndrechtse verenigingen, Provinciale Bladen vanaf 1827, een boek over Develstein uit 1840 van G.D.J. Schotel. Ook kregen we de laatste maanden tot twee maal toe heel wat oude spullen die bij het leegruimen van een huis tevoorschijn kwamen. Op zich is dat niet altijd een even leuke bezigheid en vaak wordt, om voort te kunnen, grof geselecteerd en (blijkt achteraf) veel te veel weggegooid. De Vereniging werd verblijd met oude papieren, rekeningen van middenstanders die al lang historie zijn, oude reclame-uitingen, bonnenboekjes, Ansichtkaarten, oude Vimbussen, en boeken over de historie van deze streek.

WAT ZOEKEN WE NOG

Regelmatig brengen bezoekers oude foto's mee naar het museum. Vaak naar aanleiding van een expositie, zoals met de watersnood en met de Winter, maar ook wel algemeen. Soms krijgen we de foto's voorgoed, meestal echter tijdelijk. Dat is voor ons heel belangrijk: alle foto's worden gescand en blijven op die manier op een centrale plaats bewaard voor het nageslacht. Het maakt dan in principe niet uit of het foto's zijn van gebouwen, straten, situaties, gebeurtenissen of personen. Alles wat een beeld geeft uit de historie van Zwijndrecht is van belang voor de geschiedenis van "onze" samenleving hier. Allen die tot nu toe met foto's kwamen: dank!

Gelezen: onze taal onder druk door mondialisering en banalisering.

Niet alleen hoort een historische vereniging zich in te zetten voor conservering van het verleden. Behoud van hetgeen de moeite van het bewaren waard is, verdient inzet. Dat geldt ook voor taal.

“Onze taal wordt op vele fora slordig gehanteerd, de woordenschat verarmt, de uitspraak verglijdt naar een soort tussentaaltje. Geen monument, geen kunstwerk, wordt zo verminkt, geminacht, in zijn aard gekrenkt als het algemeen Nederlands. En dit door honderdduizenden. Hele generaties van hoger gediplomeerden en humaniorastudenten verguizen en verhuizen het Nederlands. Het zou in Frankrijk ondenkbaar zijn dat de heren en dames van de hoge huizen, de nationale instellingen of hun regering dergelijk taalgebruik zouden hanteren. Het Franse volk zou het ontslag eisen van elke president en elke minister die het Frans zo zou behandelen als bij ons het Nederlands veronachtzaamd wordt.”

Paul Van Grembergen, oud-minister van Cultuur België

Vocabulaire krimpt (7 april 2004)

Het gaat slecht met de woordenschat van jonge mensen. Dat hebben de essayisten Rudy Kousbroek, Henk Hofland en Kees Fens geponereerd in het televisieprogramma Tegenlicht.

Kousbroek zei dat jongeren geen moeilijke woorden meer kennen. 'Als je het hebt over een jobstijding, denken de meeste mensen dat het iets met werkgelegenheid te maken heeft.' Volgens hem is de 'verschrikkelijke verarming' van de 'vocabulaire' een objectieve manier om vast te stellen dat het slecht gaat met de cultuurbeleving bij jongeren.

Hij werd bijgetreden door de anderen. Volgens hen tonen jongeren ook nauwelijks of geen belangstelling voor geschiedenis. 'Dat mensen van de vorige generatie ooit iets gedacht zouden kunnen hebben dat nu nog de moeite van het weten waard zou zijn, is voor de meeste mensen nu onvoorstelbaar.'

Ludo Permentier

Correspondentie

De afgelopen periode heeft de HVZ drie brieven gestuurd naar het gemeentebestuur over de volgende onderwerpen: het behoud van het huidige gemeentewapen, gebruik van het dijktaalud, en de toekomst van enkele bekende oude Zwijndrechtse bouwwerken.

Om met die laatste te beginnen, het is bekend dat binnen Zwijndrecht nagenoeg alle oorspronkelijke bebouwing is verdwenen en dat er nog maar weinig is dat ons herinnert aan vroeger. De historie moet helaas te veel uit boeken worden gehaald. Op dit moment zijn er drie panden waarvan de toekomst onzeker is, weshalve de vereniging een brief zond aan het gemeentebestuur met het verzoek deze panden met zorg te omringen en zo mogelijk te bewaren voor de toekomst, al of niet met gewijzigde bestemming. Het gaat om het Julia-internaat aan de Burg. de Bruinelaan, de voormalige Hervormde school aan de Lindelaan, en het pandje naast onze oudheidkamer, Rotterdamseweg 51.

Op de Gemeentewerf staan nog enkele spullen die voor ons interessant zijn, maar waarvoor ons de ruimte ontbreekt. Bijvoorbeeld de oude maalstenen van de Rijstmolen en het vliegwiel van de stoommachine van houthandel Visser. Omdat deze zaken het toch waard zijn te bewaren en ze ten toon te stellen voor de bevolking, liefst in de omgeving waar ze vroeger functioneerden, hebben we het gemeentebestuur gevraagd ze te mogen plaatsen in het dijktaalud of de dijkoprit tegenover onze oudheidkamer.

Tenslotte breekt de Historische Vereniging een lans voor het behoud van het huidige gemeentewapen. Na de invoering van de nieuwe huisstijl overweegt de gemeente ook het wapen te veranderen, mede naar aanleiding van de aansluiting van Heerjansdam. Argumenten hiervoor zijn dat Zwijndrecht nog steeds Zwijndrecht is en heet, ook al werden er in het verleden steeds gemeenten aan toegevoegd. Ook bleef het wapen van Zwijndrecht hetzelfde. Het gemeentewapen van Zwijndrecht is een van de oudste nederlandse wapens. Wij achten het geen goede zaak wanneer het huidige gemeentewapen van Zwijndrecht, dat als zodanig al eeuwenlang dienst doet en gewaardeerd wordt en dat tevens onderdeel is van de zwijndrechtse gemeenschap, zondermeer wordt opgegeven terwijl de gemeente Zwijndrecht nog steeds gemeente Zwijndrecht is.

De gemeente liet weten de beslissing hieromtrent over te laten aan de Hoge Raad van Adel. Deze zond inmiddels een brief met het advies de zienswijze van de Historische Vereniging over te nemen.

In maart overleed een trouw lid van onze Vereniging en regelmatige bezoeker van De Vergulde Swaen, de heer Haksteen. Dat hij bekend was binnen de vereniging, blijkt uit het feit dat zijn naam ook genoemd werd tijdens de ledenvergadering op 31 maart. Via zijn schoondochter ontvingen we diverse boeken en andere dingen over Zwijndrecht die de heer Haksteen had verzameld. Een mooi gebaar dat bijzonder gewaardeerd wordt.

Foto's

Zoals bekend bezit de Historische Vereniging zo'n 3000 foto's, de zogenaamde "Collectie van Dam". Daar zijn nog heel wat foto's tussen waarvan wij niet weten welke personen er op staan afgebeeld. Deze foto's worden op termijn via internet toegankelijk gemaakt om te bekijken. Tot die tijd kunnen mensen, en dat zullen voornamelijk ouderen zijn, op bepaalde tijden of op afspraak eens komen kijken om ons te helpen deze Zwijndrechtenaren van een naam te voorzien. Al enkele malen is dit gebeurd en dat was voor de kijkers vaak een feest van herkenning. Let wel, het gaat vaak om foto's uit de periode tussen 1880 en 1940 van personen, gezinnen en situaties.

Exposities

Op 8 april werd de kunstexpositie "Keuze uit het Zwijndrechts Kunstenaars Kollektief geopend door Johan de Witte van Galerie Art en Ziel. Van diverse zijden ontvingen we complimenten over deze mooie, "zo uitgebalanceerde" expositie. De moeite van een of meer bezoeken waard dus. Bij de expositie verscheen een korte brochure met achtergrondinformatie. Deze kost tien cent.

Rotterdamseweg, Nieuwe Huizen

De "Nieuwe huizen" aan de Rotterdamseweg beleven dit jaar hun eeuwfeest. In een fotorijke expositie wordt de geschiedenis weergegeven van de Rotterdamseweg/Langeweg. Naar verwachting is de expositie toegankelijk vanaf 10 juli.

Oude bedrijvenexpositie

Voor een tentoonstelling over Van Schaardenburg / Howard & Co / Euryza, en Van den Berg & Jurgens / VOZ / Unimills zijn we nog op zoek naar voorwerpen, foto's, boekjes e.d. die betrekking hebben op deze bedrijven. Het is niet nodig zaken permanent af te staan, met een bruikleen is de Historische Vereniging ook heel gelukkig.

Blik in het verleden

Van nevenstaande foto werd vorige keer gevraagd wie op de foto staat en wanneer de foto ongeveer werd genomen.

We kregen diverse reacties hierop, onder meer van dhr. Holster en dhr.

Vermeulen. Mw. Van Loon-v/d Hout (haar man werd in 1917 geboren in het pand Rotterdamseweg 123) reageerde schriftelijk en zij gaf een compleet antwoord: Het betreft dokter Dozy voor zijn woning omstreeks 1926. Het meisje rechts is Barry van Loon van Van Loon's granen - bloem en veevoeder. (Daar hebben we ook een foto van.)

Colofon

"De Vergulde Swaen Mededelingenkrant" is een samensmelting en voortzetting van de "Mededelingen" van de Historische Vereniging Zwijndrecht, en "De Vergulde Swaen Vrijwilligerskrant".

Het is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar.

Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 aug.** inleveren.

Redactie: Marja van Twist en Marcel Deelen
Redactie-adres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC

E-mail: Marja-Jan.Twist@inter.NL.net of
sujamarcel@hotmail.com

Oplage: 550 exemplaren op A4-formaat.